

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Tullverkets promemoria med förslag till ändringar i tullagen m.m.

Finansdepartementet har anmodat Transportstyrelsen att svara på rubricerad remiss.

Transportstyrelsen är generellt positiv till Tullverkets förslag att medge tullombud och ekonomiska aktörer direktåtkomst till vissa uppgifter om det behövs för att de ska kunna sköta sina tullformaliteter, inbegripet förslagen till sekretessbrytande bestämmelser och bestämmelser om tystnadsplikt.

Förslaget skapar dock ett par frågeställningar med avseende på sjöfartsområdet och Transportstyrelsens uppgifter som myndigheten menar bör omhändertas alternativt förtydligas i förslaget. Dessa frågeställningar framgår nedan.

Transportstyrelsen saknar information om hur kraven i direktiv 2010/65/EU (det s.k. rapporteringsdirektivet) på främst summarisk införseldeklaration (SID) har omhändertagits. Enligt promemorians förord innebär den nya unionstullkodexen ett omfattande utvecklings- och förändringsarbete för Tullverket och näringslivet och frågor har bland annat uppkommit om på vilket sätt informationsutbyte kan ske. Mot bakgrund av förordet ställer Transportstyrelsen sig frågande till varför kraven i rapporteringsdirektivet inte reflekteras i promemorian. Syftet med direktivet är att administrativa förfaranden för sjötransporter förenklas och harmoniseras genom en allmän övergång till elektronisk överföring av uppgifter. Rapporteringsdirektivet anger även krav på ett nationellt Single Window och pekar ut vissa rapporteringsformaliteter som ska ingå från den 1 juni 2015. För Tullverkets del berörs den summariska införseldeklarationen (SID) för fartyg som ankommer till Sverige. Rapporteringsdirektivet ställer krav på att SID:en ska lämnas till en enda kontaktpunkt, ett Single Window, som ska knyta samman SafeSeaNet, e-tull och andra elektroniska system.

Transportstyrelsen ser positivt på att informationsutbyte ska ske elektroniskt, men bedömer att det finns oklarheter på vilket sätt som den elektroniska informationsinhämtningen (inklusive återkoppling och eventuella beslut) kommer att ske. För att regleringen ska få avsedd effekt och kunna verka proaktivt för bland annat bibehållen eller ökad säkerhet är det viktigt att informationsinhämtningen förenklas och harmoniseras så att uppgifter endast behöver lämnas en enda gång av den som rapporterar. För sjöfartens del så är det ofta en skeppsmäklare som ansvarar för att lämna uppgifter om ett ankommande fartyg och dess last till relevanta myndigheter och det ska göras via Single Window. Det är därför av största vikt att uppgiftslämnandet kan ske så effektivt som möjligt. I promemorian omnämns ett framtida importflöde där Tullverket och berörd aktör (för sjöfarten t.ex. skeppsmäklare) ska kommunicera med varandra elektroniskt. Transportstyrelsen undrar om skeppsmäklaren kommer att få information från Tullverket via Single Window eller via något annat system, då det inte framgår om det kommer att finnas olika rapporteringsvägar/-system beroende på aktör och transportslag.

Transportstyrelsen behöver vidare få tillgång till uppgifter som finns hos Tullverket för att kunna utföra den marknadskontroll som åligger Transportstyrelsen. I 1 kap 6 § i förslaget till tulllag finns en uppräkningslista av de myndigheter som Tullverket ska tillhandahålla uppgifter som rör import och export. Då Transportstyrelsen behöver få sådana uppgifter har myndigheten i samband med remissbehandlingen av SOU 2015:5 föreslagit att det föreskrivs att Tullverket ska tillhandahålla myndigheter med ansvar för marknadskontroll sådana uppgifter. Som en följd av det aktuella förslaget behöver Transportstyrelsen få direktåtkomst i Tullverkets system liknande den som Skatteverket och Kronofogdemyndigheten har enligt 2 kap. 7 § lag (2001:185) om behandling av uppgifter i Tullverkets verksamhet, och en dialog bör inledas mellan Transportstyrelsen och Tullverket så att behovet kan omhändertas på ett tillfredsställande sätt.

Transportstyrelsen bedömer att nedanstående inte direkt påverkar de remitterade förändringarna i bland annat tullagen men vill ändå upplysa om den framväxande lagstiftningen avseende informationsutbyte i transportssystemet.

Det pågår en satsning på ITS (intelligenta transportsystem) både nationellt och inom EU. Syftet med ITS är att skapa ett miljömässigt hållbart, säkert och effektivt transportsystem genom att ge goda förutsättningar för tillämpningar och tjänster som till exempel trafikledning och information till trafikanter.

Inom EU finns det så kallade ITS-direktivet¹ vilket är införlivat genom lagen (2013:315) om intelligenta transportsystem vid vägtransporter. Enligt 3 § nämnda lag definieras ITS på följande sätt: ”System med informations- och kommunikationsteknik som tillämpas för transporter på väg, inbegripet infrastruktur, fordon och användare, trafikledning och mobilitetshandling, samt för gränssnitt mot andra transportslag”

Transportstyrelsen har i augusti 2015 framställt till regeringen om behov av kompletterande nationell lagstiftning som bland annat reglerar fullgörande av de uppgifter som framgår av de delegerade akter som Europeiska kommissionen får anta enligt ITS-direktivet.

Transportstyrelsen vill i sammanhanget även informera om det arbete som EU-kommissionen hösten 2015 har startat avseende en Europeisk plattform, Digital Logistics Forum (DTLF) för att skapa ett framtida digitaliserat transportsystem. Tidplanen för projektet är tre år framåt.

Syftet med forumet är att skapa samarbete mellan både privata och statliga aktörer inom transportområdet genom att identifiera områden där det behövs ett gemensamt förhållningssätt inom EU. Målsättningen är att det ska leda till framtida rekommendationer samt att forumet ska arbeta för ett lämpligt genomförande av dessa rekommendationer. Forumet kommer att behandla frågor om standardisering, dataskydd och internetsäkerhet, gemensamma transportdokument för bland annat banker och myndigheter, behörighet till data, infrastrukturfrågor och möjligheter för nya företag.

Detta ärende har beslutats av stabschef Jacob Gramenius. I den slutliga handläggningen av ärendet deltog avdelningscheferna Ingrid Cherfils, Birgitta Hermansson, utredare Katarina Wigler, jurist Anna-Lena Andersson och utredare Per Wickenberg, den senare föredragande.

Jacob Gramenius
Stabschef

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv (2010/40/EU) om ett ramverk för införande av intelligenta transportsystem på vägtransportområdet och för gränssnitt mot andra transportslag.